

APROB

PROCES VERBAL

al ședinței Juriului pentru desfășurarea Concursului deschis privind elaborarea concepției-schiță a Monumentului dedicat protestelor anticomuniste din aprilie 2009 ale tinerilor și comemorării victimelor torturii (Monumentul Libertății)

17 februarie 2010

Chișinău

Au fost prezenți:

Gheorghe POSTICA - Viceministrul culturii, președintele Juriului

Membrii Juriului:

- Corina FUSU** - Președintele Comisiei parlamentare pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media
- Ana GUȚU** - Deputat, Parlamentul Republicii Moldova
- Oleg SEREBRIAN** - Deputat, Parlamentul Republicii Moldova
- Nistor GROZAVU** - Viceprimar, Primăria mun. Chișinău
- Sergius CIOCANU** - Doctor în arhitectură, Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM
- Silvia CEBOTARI** - specialist principal, Agenția pentru inspectarea și restaurarea monumentelor, secretarul Juriului
- Semion ZAMȘA** - artist plastic, membru al UAP
- Tudor ZBARNEA** - Director general al Muzeului Național de Artă al Moldovei
- Ghenadie JALOBĂ** - Președintele Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova
- Tamara NESTEROV** - doctor în arhitectură, Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM
- Tudor BRAGA** - critic de artă, directorul Centrului Expozițional „C. Brâncuși”
- Valeriu MATEI** - poet, membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova

Au vizualizat anterior schitele -proiect prezentate:

- Victor BODIU** - Ministru de Stat
- Anatol ONCEANU** - Viceministru de Stat

Au lipsit motivat următorii membri ai Juriului:

- Mihai ȘLEAHTIȚCHI** - Deputat, Parlamentul Republicii Moldova
Sergiu CUCIUC - artist plastic, membru al UAP
Sergiu MUSTEAȚĂ - doctor in istorie, Președintele Asociației istoricilor din Moldova
Iulian FILIP - poet, membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova

S-a examinat: Proiectele-schiță ale Monumentului dedicat protestelor anticomuniste din aprilie 2009 ale tinerilor și comemorării victimelor torturii (Monumentul Libertății).

DI Gh. POSTICĂ, Președintele Juriului, a informat membrii prezenți ai Juriului referitor la faptul, că la inițiativa Dlui Vladimir FILAT, Prim-ministru al Republicii Moldova, de a consemna evenimentele din 5-7 aprilie 2009, care au marcat, profund societatea și au condus la schimbări democratice în societate, s-a decis edificarea la Chișinău, în scuarul din fața edificiului Parlamentului Republicii Moldova, a unui monument dedicat protestelor anticomuniste din aprilie 2009 ale tinerilor și comemorării victimelor torturii (Monumentul Libertății).

Pentru realizarea acestui obiectiv, Ministerul Culturii a anunțat, în baza ordinului nr. 18 din 01.02.2010, desfășurarea Concursului deschis pentru elaborarea concepției-schiță a Monumentului dedicat protestelor anticomuniste din aprilie 2009 ale tinerilor și comemorării victimelor torturii (Monumentul Libertății). Prin același ordin al Ministrului Culturii a fost aprobată componența nominală a Juriului pentru organizarea și desfășurarea concursului nominalizat, alcătuit din 19 membri.

Termenul limită de prezentare a proiectelor-schiță pentru viitorul monument a fost stabilit pentru ziua de 15 februarie, curent. Deoarece tematica propusă pentru concurs a avut o rezonanță deosebită în societate, schițele elaborate au fost expuse pentru vizualizare la Centrul Expozițional „C.Brâncuși” al UAP, începând cu data de 18 ianuarie.

DI T. BRAGA, Directorul Centrului Expozițional „C. Brâncuși”, a prezentat o informație succintă referitoare la lucrările prezentate pentru participarea la Concurs. În total, 18 autori (inclusiv 3 colective de autori) au prezentat la Concurs 45 lucrări-schițe de proiecte ale Monumentului.

Majoritatea lucrărilor sunt creații ale sculptorilor profesioniști, membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova. Dintre acestea, doar câteva sunt minuțios elaborate, unde ideea de Libertate este gândită și redată în limbaj plastic. Cu regret, unele lucrări prezentate sunt sub nivelul criteriilor profesionale, fiind superficial elaborate.

Dna C. FUSU: - Ce sarcină a fost pusă în fața participanților la Concurs?

DI Gh. POSTICĂ: - Inițial accentul era pus pe ideea unui monument dedicat victimelor evenimentelor din 5-7 aprilie 2009. Ulterior conceptul a fost lărgit, urmînd a fi elaborat un Monument al Libertății, care să sintetizeze lupta, aspirațiile poporului spre Libertate. Ne-am gândit că ar putea fi un monument, sau un însemn-simbol al Libertății. Am dorit să avem o abordare cât mai diversă a acestei tematici, care să fie realizată în limbaj plastic modern, cu mesaj larg și deschis spre publicul larg. Nu se dorește a realiza un monument cu orice preț, doar de dragul ideii. Este necesar de a promova cel mai valoros proiect și concept, care să răspundă scopului propus - de a realiza în limbaj plastic un Monument al Libertății. În rezultat, precum vedeți, au fost prezentate mai

multe lucrări, care urmează să le examinăm și să apreciem valoarea lor artistică, pentru a selecta cel mai bun proiect-schiță.

DI T. BRAGA: - Propun din start să excludem lucrările care nu sunt realizate la nivelul profesionist corespunzător și să începem discuțiile cu examinarea proiectului-schiță *cod: 200184-vers. I, II*, care mi se pare cel mai interesant din cele prezentate.

Membrii Juriului au fost de acord ca lucrările care nu răspund cerințelor concursului și criteriilor artistice profesionale să nu fie examinate și de a se concentra la trei cele mai relevante din punct de vedere artistic și conceptual proiecte: *cod: 200184-vers. I, U; cod: 555555-vers. 5; cod: 005500*.

Dna C. FUSU: - Lucrarea *cod: 200184-vers. I, II* este o elaborare interesantă. Nu este un monument tradițional, dar are o expresie modernă, interesantă care în acest spațiu concret - scuarul din fața Parlamentului s-ar înscrie reușit.

DI T. ZBARNEA: - Și eu consider că acest proiect-concepție este cel mai interesant din cele prezentate. Este o viziune modernă asupra tematicii abordate. Ideea de a se baza pe adevăr este una importantă. Se pleacă inițial de la niște idei, adevăruri, care însă trebuie să fie sintetizate, sublimate la nivel de limbaj plastic. Spre regret, nu întotdeauna un concurs anunțat are rezultatele scontate, se vede după majoritatea lucrărilor prezentate. Spre exemplu, în una din schițe - ideea de flacăra. Apare întrebarea concretă: cine? cum? Sau ideea de victimă - cum este abordată, interpretată? Nu se poate de ignorat nici spațiul concret unde urmează a fi amplasat monumentul. Acest proiect se deosebește de toate celelalte. Are prospețime în gândire, este bine conceput și ca limbaj plastic, și în spațiul concret.

Dna C. FUSU: - Mi se pare o lucrare conceptuală, modernă, care iese din concret. Monumentul este apolitic, dar are o dedicație concretă, aceasta este important. Monumentul trebuie să abordeze valori general-umane, să se detașeze de concret.

Dna S. CEBOTARI: - Depinde cum va fi realizat acest proiect. Este necesar de mărit dinamica elementelor în spațiu.

DI V. MATEI: - Să nu uităm de arhitectura și construcția specifică a edificiului Parlamentului, mai ales dacă e vorba de utilizat beton armat

DI T. BRAGA: - Pe fiecare panou din construcție urmează să fie plasată anumită informație, spre exemplu, Declarația de Independență a Republicii Moldova.

DI V. MATEI: - Să nu fetișizăm Declarația de Independență.

DI O. SEREBRIAN: - Nu poate fi pusă oriunde Declarația de Independență, se banalizează. Din proiectele propuse, pledez pentru schițele: *cod: 449895* și *cod: 555555*, una din variante. Este interesantă și lucrarea *cod: 200184*.

DI S. ZAMȘA: - Printre lucrările prezentate sunt unele interesante dar foarte puține. Spre exemplu, unele variante interesante care nu abordează tematica concursului, dar au fost prezentate, ar putea fi plasate în spațiu public, dar nu se înscriu în acest Concurs.

Dna A. GUȚU: - Susțin opinia colegilor mei referitoare la elaborarea *cod: 200184*. Această lucrare se evidențiază prin modernism, detașare de concret și sintetizare a ideii propuse. Consider că se va înscrie în mod fericit în spațiul din fața edificiului Parlamentului.

DI T. BRAGA: - Dintre lucrările prezentate mi se par mai interesante elaborările *cod: 200184* și *cod 555555*.

Dna S. CEBOTARI: - Unele din schițele prezentate pastîșează lucrări ale unor autori cunoscuți, fără a răspunde tematicii și cerințelor Concursului. Autorii nu au reușit pe deplin să se detașeze de concret, să sublimeze ideea Libertății și să creeze o operă de valoare. Spațiul unde urmează să fie amplasat monumentul este unul deosebit în plin centrul capitalei. Necastă a fi regîndit întreg spațiul din fața Parlamentului. Monumentul urmează să răspundă mai multor rigori, atît din punct de vedere artistic, cit și urbanistic.

Dna T. NESTEROV: - E necesar, probabil, să treacă mai mult timp, pentru a se putea detașa de evenimentul concret și de a aborda ideea Libertății ca pe una din valorile generai umane definitorii. Autorii n-au reușit să se clarifice în acest sens și schițele prezentate reflectă doar abordări nu prea reușite ale evenimentului propriu-zis.

Dna C FUSU: - Ar fi corect să se meargă pe valorile general-umane. Să se sintetizeze informațiile concrete și ideea propriu-zisă.

DI V. MATEI: - Menirea unui Juriu este să selecteze din toate proiectele prezentate cea mai reușită lucrare. Criteriile de bază sunt cel artistic și arhitectura concretă a acestui spațiu. Cu regret, unele lucrări prezentate au mai fost participante și la alte concursuri, sunt doar puțin modificate. Sunt foarte puține lucrări valoroase. Propun să evităm edificarea cu orice preț a monumentului către 7 aprilie, curent. Trebuie să avem o elaborare serioasă, o lucrare artistică relevantă. Monumentul urmează să fie edificat în spațiu public și din bani publici.

T. ZBARNEA: - Trebuie luate în considerare două aspecte: lucrarea trebuie să fie acceptată de comunitate; lucrarea trebuie să se înscrie în ambient. Din acest punct de vedere, lucrarea .ri; 200184 ar răspunde acestor criterii.

DI V. MATEI: - Propun și selectăm lucrarea învingătoare din cele trei lucrări mai bune, care au fost menționate de fiecare din membrii Juriului.

Membrii Juriului Concursului, în urma examinării schițelor-proiect prezentate, au adoptat prin vot majoritar (12 voturi pro, 1 vot abținere) următoarea **DECIZIE:**

1. *Se selectează din schițele – proiect prezentate la Concurs3 proiecte relevante; cifra: 200184. vers. I și II; cifra; 005500; cifra: 55555/4.*
2. *Se consideră învingătoare – locul I: schița — proiect „Monumentul Libertății”, înscrisă în Concurs cu cifra; 200184, vers. I și II. Autori: sculptorul Tudor **CATARAGA** și colaboratorii săi.*
3. *Locul II – schița-proiect cu cifra: 005500. Autor – sculptorul Ștefan **PAVLOV**.*
4. *Locul III - schița -proiect cu cifra 55555/4. Autor – sculptorul Gheorghe **POSTOVANU**.*

Președintele Juriului:

Gheorghe POSTICĂ

Secretar:

Silvia CEBOTARI